

Statenmededeling aan Provinciale Staten

Onderwerp

Regionale Arbeidsmarkt Monitor en arbeidsmarkt flyers

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Kennisnemen van

1. de inhoud van de arbeidsmarkt monitor, de voorgenomen vervolgstappen
2. de arbeidsmarktflyers voor de Brabantse Regionale Opleidingscentra.

Datum

3 december 2013

Documentnummer

3519876

Aanleiding

1. Bij het vaststellen van het Brabants Arbeidsmarktakkoord is afgesproken om in nauwe samenwerking met de Pact Brabant-partners een arbeidsmarktmonitor op te zetten om een gemeenschappelijk zicht te krijgen op de ontwikkelingen. Wij hebben u in de statenmededeling “Stand van zaken provinciale inzet middelen arbeidsmarktbeleid” toegezegd om u hierover te informeren.
2. De aanhoudende crisis en snel oplopende werkloosheid met name onder de jongeren in combinatie met de slechte aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt is voor u aanleiding geweest om in uw motie M14, ingediend tijdens de vergadering van Provinciale Staten d.d. 22 juni 2012 naar aanleiding van de bespreking van de Voorjaarsnota, ons te verzoeken om:
 - jaarlijks een trendrapportage op te stellen, specifiek voor de jeugdige schoolgaande of studietoekende Brabanders;
 - hierbij aan te geven wat de verwachte ontwikkelingen zijn en welk perspectief die kunnen opleveren voor toekomstige intreders op de arbeidsmarkt;
 - met andere stakeholders acties op te zetten om die jongeren te stimuleren opleidingen te kiezen die aansluiten bij de behoeften op de arbeidsmarkt.

Bevoegdheid

In 2012 stelde u het economisch programma “Brabant 2020” vast met als bouwsteen “Arbeidsmarktbeleid voor de kenniseconomie”. Dit heeft geleid tot het uitvoeringsplan van het Brabants Arbeidsmarktakkoord, waarin de in Brabant samenwerkende regio’s en werkgevers-, werknemers en onderwijs in goede afstemming uitvoering geven aan de zo noodzakelijke

arbeidsmarktvernieuwing. Hiervoor verwijzen wij naar de eerder genoemde Statenmededeling, die u in oktober is aangeboden. Hierin is ook uitvoerig aandacht besteed aan de rol die de provincie in dit kader vervult. Binnen het uitvoeringsplan van het Brabants Arbeidsmarktakkoord wordt op meerdere fronten aandacht besteed aan een betere afstemming onderwijs arbeidsmarkt. Over de voortgang daarvan wordt u komend voorjaar geïnformeerd.

Datum

3 december 2013

Documentnummer

3519876

Kernboodschap

1. *Een eerste aanzet (nulmeting) om te komen tot een Brabantse trendrapportage en Regionale Arbeidsmarkt Monitor is beschikbaar en geeft een globaal inzicht in de stand van zaken en een doorkijkje naar de middellange termijn. Op basis hiervan kunnen we concluderen dat:*

- *in vergelijking met Nederland de Brabantse arbeidsmarkt het niet zo slecht doet, met name op de thema's arbeidsparticipatie en werkloosheid, ook is er sprake van een positief pendelsaldo,*

echter:

- *voor het merendeel van de beroepsgroepen in Brabant worden toekomstige knelpunten voorzien in de personeelsvoorziening*
- *er sprake is van dubbele ontgroening (lagere geboortecijfers en langere schoolcarrières)*
- *relatief veel mensen hebben spijt over de gevolgde opleiding en of de aansluiting gevolgde opleiding en de huidige functie*
- *een kwart van de mensen werkt op een functie die onder het gevolgde opleidingsniveau ligt.*

Deze monitor laat nog grote uitdagingen zien, ondersteunt de aanpak van het lopende Brabantse arbeidsmarktbeleid en agendeert via diverse signalen de noodzaak van voortgaande discussie over verhoging van het onderwijsrendement in onze provincie

De monitor geeft inzicht in de stand van de arbeidsmarkt per arbeidsmarktregio en Brabant totaal.

De arbeidsmarkt wordt beschreven a.d.h.v. de volgende indicatoren:

- (Potentiële) beroepsbevolking:
 - De Brabantse beroepsbevolking bestaat uit 1.169.100 personen.
 - Tot 2014 is er met 9000 personen een beperkte groei van de beroepsbevolking, alleen West laat een daling van 0,2 % zien.

- Onderwijsstromen en kans op stage:
 - In 2011-2012 begonnen 26.300 leerlingen aan een MBO opleiding.
 - De instroom in de sectoren economie (32%), zorg en welzijn (28%) en techniek (26%) ligt dicht bij elkaar.
 - De verwachting is dat de instroom in het mbo de komende jaren afneemt. Havo/vwo afgestudeerden kiezen veel minder voor een mbo vervolgopleiding.
 - Op hbo-niveau gaat het om 18.900 leerlingen; dit is een stijging van 15% t.o.v. 2007/2008.
 - De instroom in economie 40%, techniek 20% en gedrag en maatschappij 14%.

Datum

3 december 2013

Documentnummer

3519876

De crisis heeft in sterke mate invloed op het aanbod van stages en leerbanen.

Deze problematiek is op dit moment vooral merkbaar in de scheepvaart, bouw en infra en mode en interieurbouw.

- Onderwijs mobiliteit en pendel werkenden:
 - De regionale mobiliteit van gediplomeerde schoolverlaters is relatief groot in Midden en Noordoost en laag in Zuidoost, vooral in de sectoren economie en techniek.
 - In zuidoost vinden veel leerlingen een stageplek in de eigen regio (85%) in Midden is dit relatief laag (74%).
 - Noord-Brabant kent een positief pendelsaldo voor werkenden 13.800 personen (159.600 inkomende pendel en 145.800 uitgaande pendel).
- Werkgelegenheid:
 - De afgelopen vijf jaar is de werkgelegenheid in de provincie Noord-Brabant (1.229.560 arbeidsplaatsen) met 27.900 arbeidsplaatsen afgenomen en de Brabantse economie zit nog altijd in zwaar weer.
 - Het komende jaar wordt een licht economisch herstel verwacht (0,75% groei). Toch wordt er nog een daling van de werkgelegenheid verwacht van 0,3%.
- Vacatures:
 - Eind juni stonden bij het UWV in de provincie Noord-Brabant 6.448 openstaande vacatures geregistreerd. Een jaar ervoor waren dat er 9.324 (daling van 30,8%).
 - 67% van de openstaande vacatures is de afgelopen maand nieuw erbij gekomen, terwijl de overige 33% al langer openstonden.
 - Er staan vooral vacatures open voor technische en industriële beroepen (48%), economisch-administratieve beroepen (20%) en verzorgende en dienstverlenende beroepen (11%).

Datum

3 december 2013

Documentnummer

3519876

- Werkloosheid:
 - Eind juni stonden 83.990 niet-werkende werkzoekenden (NWW) ingeschreven in de provincie Noord-Brabant. Een jaar eerder waren dat er 61.675 (stijging van 22.315)
 - Het Niet Werkende Werkzoekende (NWW) percentage van de beroepsbevolking was eind juni 7,2%(landelijk 8,1%)
 - Minder economische bedrijvigheid gaat in 2013 gepaard met minder banen. Daarnaast neemt de omvang van de beroepsbevolking toe. Beide ontwikkelingen leiden tot meer werkzoekenden dit jaar in de provincie Noord-Brabant (+ 15.000 NWW'ers).
 - In 2014 herstelt de economie iets, maar blijft de werkgelegenheid krimpen. Bovendien groeit de beroepsbevolking naar verwachting nog. Het gevolg is dat ook in 2014 gerekend wordt op een groei van het aantal werkzoekenden in Noord-Brabant (+ 5.300 NWW'ers).
 - Trend: Arbeidsparticipatie en werkloosheid in Brabant gunstiger dan in Nederland.
- Huidige spanning en match onderwijs-arbeidsmarkt:
 - In Noord Brabant heeft 17% van de schoolverlaters spijt van de eerder gevolgde opleiding (regio Zuidoost-Brabant 19%, Midden-Brabant 16%).
 - In de regio Noordoost-Brabant (23%) en West-Brabant (23%) zijn werkende mbo-gediplomeerden vaker ontevreden over de aansluiting gevolgde opleiding en de huidige functie. Gemiddeld in de Brabantse regio's 21%.
 - In de provincie Noord-Brabant geeft ongeveer een kwart van de schoolverlaters aan dat ze een functie hebben die qua niveau lager ligt dan hun opleidingsniveau.
- Verwachte aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt:
 - Voor het merendeel van de beroepsgroepen in de provincie Noord-Brabant worden toekomstige knelpunten voorzien in de personeelsvoorziening.
 - Alleen voor sociaal-culturele beroepen en culturele beroepen geen tot vrijwel geen knelpunten voorzien.
 - Trend: Aantal schoolverlaters zonder diploma vertoont dalende trend
 - Trend: het aantal werknemers met een flex-contract (16% in 2012) is de afgelopen tien jaar in Nederland met 5%toegenomen.
 - Op basis van landelijke aanmeldingen blijft dat de keuze voor technische universitaire opleidingen in 2014 20% hoger ligt. Ook in Brabant is het aantal aanmeldingen hoger.
- Speerpuntsectoren-onderwijs-arbeidsmarkt
 - Zes speerpuntsectoren (High tech systemen (HTSM), Logistiek, Maintenance, Biobased, Agri & Food en Life sciences en medische

technologie) vormen de ruggengraat van het economische programma van de Provincie Noord-Brabant.

- Vooral daar waar de clusters elkaar tegenkomen, zijn verrassende combinaties mogelijk. Deze speerpuntsectoren vormen samen 28% van de Brabantse werkgelegenheid (253.700 arbeidsplaatsen), waarvan HTSM met 10% verreweg de grootste is en Life Science met 1,3% de kleinste.

Datum

3 december 2013

Documentnummer

3519876

2. *Deze arbeidsmarktmonitor is een eerst nulmeting, die, in nauwe samenwerking met de regio's, nog verdere uitwerking en een jaarlijks vervolg vraagt.*

De informatie uit de arbeidsmarktmonitor heeft onder andere ten doel om de uitvoeringsplannen van het Brabants Arbeidsmarktakkoord verder aan te scherpen. Het is op de eerste plaats aan de Pact Brabant-partners om deze vertaalslag te maken en helpt de provincie om de geactualiseerde jaarplannen te beoordelen.

Om betere regionale inkleuring te krijgen, houdt elke regio zijn specifieke informatie behoefte om tot verdere verdieping te komen. Dit wordt in overleg met de regio's nader bepaald.

De arbeidsmarkt monitor biedt geen zicht op de directe effecten van arbeidsmarktbeleid: het gaat om een generieke meting van arbeidsmarktfactoren en niet om een monitoring van de directe output van de acties zoals geformuleerd in het Arbeidsmarktakkoord.

Via de reguliere verantwoording op project/programma niveau zal meer inzicht ontstaan op de effectiviteit van het gevoerde beleid.

3. *In aanvulling op de acties die lopen binnen het uitvoeringsplan van het Brabants Arbeidsmarktakkoord hebben we voor de Brabantse regio's de arbeidsmarktflyer, die meer inzicht biedt om een arbeidsmarkt gerelateerde schoolkeuze, laten ontwikkelen, drukken en verspreiden*

In de flyers wordt per opleidingsniveau inzicht gegeven in de kans op een stageplaats/baan en de salarisniveaus die bij de verschillende studierichtingen en niveaus horen. Wat opvalt is dat de kans op een baan verschilt niet alleen per richting en niveau, maar ook per regio. Het beeld is te divers om algemene conclusies te trekken.

Europese en internationale zaken

Niet van toepassing

Communicatie

Omdat de arbeidsmarktmonitor juist een gezamenlijk belang heeft, zal de communicatie hierover primair in en middels het Pact Brabant-overleg verlopen.

Datum

3 december 2013

Documentnummer

3519876

Bijlagen

1. De arbeidsmarkt in de provincie Noord-Brabant; factsheet
2. De arbeidsmarktflyers van de 4 Brabantse arbeidsmarktregio's

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: H. Havekes, hhavekes@brabant.nl, toestel (06) 55 68 6642
Economie en Internationalisering/Bureau Economisch Beleid en
Deelnemingen